

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALARI VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

Qo‘lyozma huquqida

UO‘K: 330.43:631.14:677(575.1)

RUSTAMOVA MEXRIGIYO MUXTOR QIZI

**PAXTA – TO‘QIMACHILIK KLASTERLARI IQTISODIY
FAOLIYATINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH**

08.00.06 – “Ekonometrika va statistika”

Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini

olish uchun yozilgan

DISSERTATSIYA

Ilmiy rahbar: i.f.d., prof.

Alimov Raimjon Xakimovich

TOSHKENT – 2025

MUNDARIJA

I BOB.	PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARI IQTISODIY FAOLIYATINI TADQIQ ETISHNING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI	13
1.1.	Paxta-to‘qimachilik klasterlari va ularning iqtisodiy nazariyalar bilan bog‘liqligi	14
1.2.	Xorijiy mamlakatlar amaliyotida paxta-to‘qimachilik klasterlari rivojlanishi	22
1.3.	Paxta-to‘qimachilik klasterlarini tadqiq qilishda statistik indikatorlar va ekonometrik usullarning qo‘llanilishi	36
II BOB.	PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARIDA PAXTA YETISHTIRISH SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK BAHOLASH	51
2.1.	Mamlakatimizda yetishtirilgan paxta hajmiga ta’sir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili	51
2.2.	Paxta yetishtirish jarayonida xarajatlarni shakllantiruvchi omillarni aniqlash va ularni ekonometrik modellashtirish	71
2.3.	Paxta yetishtirish hajmi va uning tannarx hamda mavsumiy bandlikka ta’sirini SEM modeli orqali ekonometrik modellashtirish	93
III BOB.	PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARI IQTISODIY FAOLIYATINING HUDUDIY TAHLILI VA ISTIQBOLLI PROGNOZLARI	111
3.1.	O‘zbekiston vohalarida paxta-to‘qimachilik klasterlari xarajatlarining ekonometrik tadqiqoti	110
3.2.	Klasterlar faoliyati dinamikasi: 2019–2024-yillarda subsidiya va bandlik ko‘rsatkichlarining statistik tahlili.	118
3.3.	Paxta-to‘qimachilik klasterlar faoliyatini baholashda statistik prognozlash usullari	124
	Xulosalar va takliflar	140
	Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati	143
	ILOVALAR	157

KIRISH